

Predmet: Dejepis

Ročník	5.ročník	6.ročník	7.ročník	8.ročník	9.ročník
Predmet v iškVP	povinný	povinný	povinný	povinný	povinný
Časová dotácia povinná + voliteľná	1 + 1	1 + 1	1 + 0	1 + 0	2 + 0

1. Charakteristika predmetu

„Kto nepochopil minulosť, tomu i prítomnosť zostane záhadou.“ Naša minulosť, história je súčasťou každého z nás. Z histórie sa učíme, snažíme sa vyvarovať zlým javom, často hovoríme, že sme sa buď poučili alebo nepoučili z histórie, minulosti. Dejepis má veľmi významné miesto vo vzdelávaní žiakov, je súčasťou spoločenskovedných predmetov. Žiaci sa oboznamujú s vývojom ľudskej spoločnosti najmä z hľadiska aspektu konajúcich osôb, prostredníctvom pohľadov na dôležité formy života spoločnosti v jednotlivých historických obdobiach. Pre žiaka je dôležitá otázka – prečo sa to stalo, prečo k tomu došlo, viac ako vymenovanie udalostí, rokov, mien. Žiak musí chápať historické súvislosti, aby pochopil historické udalosti, mal by sa vedieť orientovať v priestore a čase. Hlavnou funkciou dejepisu je kultivovanie historického vedomia žiaka ako celistvej osobnosti, odovzdať historickú skúsenosť. Je dôležité, aby žiak nepoznal len celoslovenské, európske alebo svetové dejiny, ale i miestne a regionálne dejiny. Mal by postupne poznávať také historické udalosti, ktoré zásadne ovplyvnili vývoj slovenskej spoločnosti a premietli sa do obrazu našej prítomnosti. Dôležitou úlohou dejepisu je i viesť k úcte k vlastnému národu, rozvoj vlasteneckého citenia, formovanie historického vedomia, úcta k iným národom a etnikám, rešpektovanie kultúrnych a iných odlišností, ľudí, spoločenstiev. Prispieva k rozvíjaniu hodnotovej škály

demokratickej spoločnosti, dôležitosť pripisuje aj demokratickým hodnotám európskej civilizácie. Majme na pamäti, že dejepis je predmet, v ktorom sa pravda hľadá : „ Historik nie je ten, kto vie, ale ten, ktorý poznáva.“

2. Ciele predmetu

Jedným z cieľov dejepisného vyučovania by malo byť vytváranie a formovanie kritického historického vedomia žiakov, na základe ktorého by boli žiaci schopní pochopiť minulosť a prítomnosť krajiny, v ktorej žijú. Tvoriť predmetové, medzipredmetové kompetencie (spôsobilosti), využívať poznatky v rôznych poznávacích i praktických situáciách, cez prítomnosť sa pýtať na minulosť, postupne si utvárať vlastný názor. Integrálnou súčasťou výučby dejepisu by nemala byť len učebnica, ale i využívanie historických prameňov (časopisov, novín, encyklopédií), práca s mapou, využívanie informačných technológií, tvorba projektov, poznávanie historických pamiatok, atď. Dôraz treba klásť na aktívne učenie, uplatňovanie rôznych stratégií učenia, na proces hľadania, objavovania a vytvárania poznatkov na základe vlastnej činnosti a skúsenosti vo vzťahu s učiteľom a spolužiakmi v koopera-tívnom učení. Nemali by sme zabúdať ani na hodnotovú orientáciu a konanie žiakov, pretože dejiny majú byť zaujímavé, majú poskytnúť prehľad, učiť premýšľať o dobre a zle, dejiny majú inšpirovať, udržiavať živé tradície, viesť k vytváraniu kritického stanoviska, viesť k poznaniu samého seba.

3. Obsah vyučovacieho predmetu

Obsah vzdelávania je spracovaný na kompetenčnom základe. Pri prezentácii nových poznatkov sa vychádza zo vzdelania žiakov z predchádzajúcich ročníkov, z ich skúseností a s aplikáciou osvojených poznatkov.

Vzdelávací obsah učebného predmetu je rozdelený na tieto kompetencie:

Žiaci si kladú otázky a použijú ich na osvojovanie daných významov, ktoré súvisia s riešením základných operácií:

- **s historickým časom**
 - zaraďovať historické udalosti, javy, procesy a osobnosti chronologicky,
 - zaraďovať historické udalosti, javy, procesy a osobnosti synchrónne,
 - rozpoznať postupne nerovnomernosť historického vývoja,
 - využívať medzníky ako prostriedok orientácie v minulosti,
- **s historickým priestorom**

- rozlišovať miestny, regionálny, národný, globálny historický priestor,
- zarad'ovať historické udalosti, javy, procesy a osobnosti priestorovo,
- rozpoznať podmienenosť medzi historickým priestorom a spôsobom života a obživy človeka, spoločnosti,
 - **s historickými faktami, udalosťami, javmi a procesmi a ich hodnotiacim posudzovaním**
- vymedziť jednotlivú historickú udalosť, jav, proces, osobnosť,
- popísať jednotlivé historické udalosti, javy, procesy, osobnosti na základe určujúcich znakov,
- rekonštruovať konanie a postoje ľudí v minulosti,
- skúmať konanie ľudí v daných podmienkach a vysvetľovať ho,
- určiť príčiny jednotlivých historických udalostí, javov, procesov,
- vymedziť dôsledky jednotlivých historických udalostí, javov, procesov,
- rozpoznať charakteristické znaky jednotlivých historických období,
- rozpoznať základné faktory, ktoré ovplyvňovali historický vývoj,

Žiaci aplikujú otázky v nových situáciách, v „skúmateľských“ postojoch a pracovných postupoch pri vyšetrovaní, pátraní v školských historických písomných, obrazových, grafických a hmotných prameňoch - stopách po minulosti

- pri vymedzovaní predmetu skúmania,
- pri vytvorení plánu skúmania,
- pri komunikácii v tíme o výsledkoch skúmania,
- pri vytvorení záznamu zo skúmania,
 - pri vyhľadávaní relevantných informácií
- z rôznych zdrojov – textov verbálnych, obrazových, grafických, i z textov kombinovaných,
- z učebníc, cvičebníc, pracovných zošitov, slovníka cudzích slov, atlasov, novín, časopisov, webových stránok,
- z populárno-vedeckej literatúry a historickej beletrie,
 - pri využívaní týchto informácií a verifikovaní ich hodnoty
- vyberaní informácií,
- organizovaní informácií,
- porovnávaní informácií,
- rozlišovaní informácií,
- zarad'ovaní informácií,

- kritickom zhodnotení rôznych zdrojov informácií
 - pri štruktúrovaní výsledkov, výstupov a potvrdení vybraného postupu
 - zoradení výsledkov,
- rozpoznaní podstatného od nepodstatného,
 - integrovaní výsledkov do chronologického a historického rámca,
- vyhodnocovaní správnosti postupu,
- tvorbe súboru vlastných prác.

Uvedený komplex študijných (predmetových) kompetencií (spôsobilostí) sa spresňuje, konkretizuje v učebných požiadavkách v jednotlivých tematických celkoch učebného obsahu v podobe systematizovaného výkonového štandardu. Ľ

Pedagogické stratégie

Metódy:

Kognitívne metódy výučby sú systémom uvedomelých a cieľavedomých pôsobení učiteľa, ktorými riadi poznávaciu a praktickú činnosť študentov zameranú na dosiahnutie cieľov výučby.

Výkladovo - ilustratívna metóda (metóda osvojovania poznatkov hotovým informovaním)

Reproduktívna metóda - metóda osvojovania skúseností zo spôsobov činnosti napodobovaním.

Tradičné vyučovanie - je charakterizované hlavne tým, že na vyučovacích hodinách sa využíva predovšetkým **výkladovo-ilustratívna a reproduktívna metóda**.

Problémové vyučovanie - využíva predovšetkým metódy problémového výkladu, heuristickú a výskumnú.

Metóda problémového výkladu - metóda osvojovania poznatkov zdôvodňovaným informovaním.

Heuristická metóda - metóda osvojovania skúseností z tvorivej činnosti etapovitým riešením problému.

Výskumná metóda - metóda osvojovania skúseností z tvorivej činnosti samostatným riešením problému.

Dialóg a diskusia prebiehajú vo väčšej alebo menšej skupine. Učiteľ sa tejto aktivity môže zúčastňovať ako diskutujúci alebo facilitátor.

Inscenačné metódy (metódy hrania rol) - spočívajú v simulácii stanovených situácií, keď sa riešenie realizuje prostredníctvom hrania rol.

Brainstorming (burza dobrých nápadov) - kladie dôraz na čo najrýchlejšie zhromaždenie a zapísanie nápadov, námetov, informácií. Cieľom je vyprodukovať čo najviac myšlienok v minimálnom čase.

Zážitkové metódy – vytváranie zážitku, emocionálne prežívanie skutočnej situácie na vlastnej koži. Takýto spôsob učenia vedie často k silným zážitkom a spontánnemu učeniu sa.

Formy:

Frontálna práca - učiteľ pracuje súčasne s celou triedou, pôsobí na všetkých študentov, napr. pri výklade, zadávaní úloh, hromadných previerkach.

Individuálna práca - učiteľ je v interakcii len s jedným študentom, ktorý pracuje samostatne, napr. pri ústnom skúšaní, riešení príkladov, osvojovaní si určitej zručnosti.

Skupinová práca - učiteľ je v interakcii so skupinou, v ktorej študenti spoločne pracujú na určitej úlohe, napr. v rámci cvičenia robia experiment, riešia zložitejšie úlohy, vypracovávajú určitý produkt materiálnej, či nemateriálnej povahy. Pri tejto sociálnej forme výučby je základnou podmienkou interakcia medzi študentmi. Pôsobenie učiteľa sa dostáva do úzadia a má poradnú, kontrolnú a korekčnú funkciu. Skupinová práca môže byť diferencovaná a nediferencovaná. V tradičnej škole je najmenej častá skupinová práca. Pritom v nej obsiahnuté prvky spolupráce pôsobia zmierňujúco na individualistický charakter práce študentov, ktorý môže viesť k ich nadmernej súťaživosti.

Projektové vyučovanie - realizácia projektovej formy vyučovania na hodinách nie je pevne stanovená, a preto ani neobmedzuje učiteľa v jeho tvorivosti a spôsoboch realizácie vyučovacej hodiny, využíva medzipredmetové vzťahy, stiera hranice medzi jednotlivými predmetmi. Primárnym cieľom projektového vyučovania je aktívne zapojiť žiakov do poznávacieho procesu.

Integrované tematické vyučovanie (ITV) - predstavuje komplexný program, ktorý v sebe integruje všetky princípy efektívneho učenia.

Párové vyučovanie – výučba v dvojiciach, úlohy sa zadávajú dvojici, páru žiakov. Informačný okruh sa rozširuje o väzbu žiak – žiak a posilňujú sa prvky spolupráce.

Tímové vyučovanie – zabezpečuje tím učiteľov s vnútornou delbou práce a špecializáciou, žiaci sú zoskupovaní do niekoľkých rôzne veľkých skupín, učebná činnosť žiakov i vyučovacia činnosť učiteľa je prispôbená špecializácii učiteľa a veľkosti skupiny, podľa týchto požiadaviek prebieha výučba v rôzne veľkých učebniach, tomu sa prispôsobuje čas a rozvrh vyučovania.

Programované vyučovanie – žiak svoju činnosť riadi sám pomocou naprogramovaného učiva, odlišné je usporiadanie učebnej látky, žiak má individuálne tempo výučby.

Individuálne vyučovanie - je považované za najstaršiu organizačnú formu vyučovania, riadiaci systém predstavuje jeden učiteľ, ktorý vyučuje, respektíve riadi činnosť vždy iba jednotlivých žiakov. Žiaci sa zhromažďujú spravidla v jednej miestnosti, pričom každý žiak pracuje individuálne, vzájomne nespolupracujú. Sú rôzneho veku, na rôznej vedomostnej úrovni a rôzny je aj ich počet. Učivo je stanovené pre každého žiaka zvlášť, žiadne spoločné učebnice, ani úlohy, či zadania. Čas vyučovania je časovo neobmedzený. Nie je presne určený v časových jednotkách vpriebehu dňa ani roka. Rozmiestnenie žiakov a vecných prostriedkov je voľné a nie je presne určené.

Vyučovacia hodina – riadiaci systém predstavuje jeden učiteľ, ktorý vyučuje – riadi učebnú činnosť celej skupiny žiakov naraz, vyučuje “hromadne”. Učiteľ má vedúcu úlohu, ktorá sa neskôr presúva čiastočne na žiaka.

Exkurzie - rozumieme nimi dočasné prenesenie vyučovacieho procesu z prostredia triedy do reálneho prostredia.

Výlety sú organizačné jednotky vyučovania, ktoré sa spravidla uskutočňujú v prírodnom prostredí. Podnikajú sa mimo priestor školy a obce, najčastejšie ku koncu školského roka. Sú najmenej celodenné. Pri ich realizácii je nutné zabezpečiť bezpečnosť, dopravu ubytovanie, stravu.

Vychádzky sú kratšie a menej náročné ako exkurzie a výlety. Majú rekreačný ráz. Uskutočňujú sa v okolí školy a v blízkej prírode.

Besedy a organizované rozhovory - sú organizačné jednotky, ktoré sa realizujú priamym rozhovorom pedagóga so žiakmi alebo formou besedy žiakov s pozvaným hosťom o aktuálnych problémoch. Besedu a organizovaný rozhovor treba primerane vopred pripraviť.

Súťaže , olympiády a kvízy - prispievajú k uspokojeniu základnej potreby človeka, akou je potreba uplatniť sa. Väčšinou sa jedná o jednorazové akcie, ale môžu byť i dlhodobé. Usporadúvajú sa v športe, môžu byť vedomostné i kultúrne

Človek a spoločnosť	
Predmet	Dejepis
Ročník	Piaty
Časová dotácia	Týždenne 1 hodina, ročne 33 hodín
Škola	ZŠ s MŠ Vitanová
Názov ŠkVP	„ Myslime humánne, žíme environmentálne.“
Stupeň vzdelávania	Nižšie sekundárne vzdelávanie

Vyučovací jazyk	Slovenský jazyk
-----------------	-----------------

Téma	Obsahový štandard	Výkonový štandard	Prierezové témy
1.Od blízkeho k vzdialenému (14 hodín)	Prečo sa učíme dejepis, čas ako poradie udalostí,	Poznať prečo je potrebné učiť sa dejepis. Pochopiť čas ako poradie udalostí a poznať čo je potrebné pri prechádzke časom. Oboznámiť sa so sviatočnými a pamätnými dňami,	Osobnostný a sociálny rozvoj Multikultúrna výchova

	čo je potrebné pri prechádzke časom, sviatočné a pamätné dňi, hmotné a obrazové pamiatky, historické pramene, práca historika, kde sa nachádzajú historické pamiatky, minulosť našej školy.	s hmotnými a obrazovými pamiatkami, s historickými prameňmi. Oboznámiť sa s prácou historika. Poznať kde sa nachádzajú historické pamiatky. Byť oboznámený s minulosťou svojej školy.	Regionálna výchova Environmentálna výchova
2.Človek v premenách priestoru a času (11 hodín)	Ako sa žilo na úsvite dejín, ako sa žilo v minulosti a ako sa žije dnes, ako si človek vytváral rodinu, ako človek spoznával sily prírody, ako si človek zmenšoval svet, kolonizácia, práca a detská práca.	Poznať ako sa žilo na úsvite dejín, v minulosti a dnes. Byť oboznámený o tom, ako si človek vytváral rodinu, spoznával sily prírody, ako si zmenšoval svet. Pochopiť termíny kolonizácia, práca a detská práca.	Osobnostný a sociálny rozvoj Multikultúrna výchova
3.Človek a komunikácia (8hodín)	Druhy písma - klinové, hláskové písmo, hlaholika, azbuka, knihy a médiá - noviny, Tv, internet, svetové náboženstvá,	Byť oboznámený s rôznymi druhmi písma. Pochopiť podstatu vzniku kníh a médií. Rozlíšiť svetové náboženstvá. Pochopiť termíny vojna a mier.	Osobnostný a sociálny rozvoj Multikultúrna výchova Finančná gramotnosť

	vojna a mier.		Environmentálna výchova
--	---------------	--	-------------------------

Vzdelávacia oblasť	Človek a spoločnosť
Predmet	Dejepis
Ročník	Šiesty
Časová dotácia	týždenne 2 hodiny, ročne 66 hodín
Škola	ZŠ s MŠ Vitanová
Názov ŠkVP	„ Myslime humánne, žime environmentálne.“
Stupeň vzdelávania	Nižšie sekundárne vzdelávanie
Vyučovací jazyk	Slovenský jazyk

Učebné osnovy sú totožné so vzdelávacím štandardom ŠVP pre predmet dejepis v ŠkVP sa zvyšuje hodinová dotácia o 1 hodinu , ktorá sa využije na zvýšenie kvality výkonu:

- Táto hodinová dotácia bude využívaná na upevnenie a prehĺbenie učiva.
- Na rozvíjanie čítania s porozumením, analýzu textu, na opakovanie a spätnú kontrolu.
- Zvýšenie časovej dotácie v 6. ročníku je zamerané na tvorbu projektu.

Zvýšenie časovej dotácie umožňuje efektívnejšie upevňovanie a opakovanie vedomostí

3.Obrazy stredovekého sveta (21h)	Korene stredoveku, Sťahovanie národov, Byzancia, Arabská ríša, Franská ríša, Spoločnosť v stredoveku – šľachta, feudum, vazal, Šírenie kresťanstva, Ako sa žilo v stredoveku, Kultúra, umenie a veda, 100-ročná vojna.	umením a vedou v stredoveku. Poznať príčiny vzniku a dôsledky 100-ročnej vojny.	Osobnostný a sociálny rozvoj Environmentálna výchova Multikultúrna výchova
--	---	---	---

Vzdelávacia oblasť	Človek a spoločnosť
Predmet	Dejepis
Ročník	Siedmy
Časová dotácia	týždenne 1 hodina, ročne 33 hodín
Škola	ZŠ s MŠ Vitanová
Názov ŠkVP	„ Myslime humánne, žime environmentálne.“
Stupeň vzdelávania	Nižšie sekundárne vzdelávanie
Vyučovací jazyk	Slovenský jazyk

Téma	Obsahový štandard	Výkonový štandard	Prierezové témy
1.Predkovia Slovákov v Karpatskej kotline (6h)	Život našich predkov – Avari, franský kupec Samo, Vznik Veľkej Moravy – Nitrianske a Moravske kniežatstvo, Mojmír, Rastislav, Svätopluk, Mojmír I.,	Opísať spôsob života našich Slovanov. Identifikovať vzťahy medzi Slovanmi a Avarmi. Poznať príčiny vzniku, priebeh a príčiny zániku Veľkej Moravy. Charakterizovať panovníkov Veľkej Moravy. Pochopiť podstatu príchodu Konštantína	Multikultúrna výchova Osobnostný a sociálny rozvoj

3.Rodí sa európska novoveká spoločnosť-9h	Humanizmus a renesancia, Objavy vedy a techniky – kníhtlač, Európa si podmaňuje svet – Kolumbus, Magalhaes, Dobyvačné výpravy, Reformácia (Martin Luther), Katolícka reforma (Jezuiti), Svetové hospodárstvo, Vek rozumu – osvietenstvo.	Charakterizovať základné znaky humanizmu a renesancie. Zhodnotiť význam objavu kníhtlače, rozlíšiť a analyzovať pojmy objaviteľa a dobyvateľa. Opísať príčiny vzniku reformácie. Popísať život Martina Luthera a katolíckych jezuitov. Vysvetliť a zdôvodniť príčiny hospodárskych zmien v novoveku. Charakterizovať osvietenstvo a osvietenský absolutizmus.	Environmentálna výchova Multikultúrna výchova Osobnostný a sociálny rozvoj
4.Habsburská monarchia v novoveku (8h)	Moháčska katastrofa – Ferdinand I. Habsburský, Na hranici s Osmanskou ríšou, Šírenie reformácie v Uhorsku, Bratislava – hlavné mesto Uhorska,	Opísať moháčsku bitku a jej dôsledky. Charakterizovať postavenie Slovenska v susedstve Osmanskej ríše. Zhodnotiť priebeh bojov o trón a jeho dopad na Uhorsko. Vedieť, prečo bola	Multikultúrna výchova Osobnostný a sociálny rozvoj

	Osvietená panovníčka – Mária Terézia a jej reformy, Reformátor na tróne – Jozef II. a jeho tolerančný patent, Epocha osvietenských vzdelancov – Matej Bell.	Bratislava centrom Uhorska a aké dôležité inštitúcie tam sídlili. Charakterizovať vládu Márie Terézie a jej syna Jozefa II. Charakterizovať osvietenský absolutizmus	
--	--	--	--

Vzdelávacia oblasť	Človek a spoločnosť
Predmet	Dejepis
Ročník	Osmy
Časová dotácia	týždenne 1 hodina, ročne 33 hodín
Škola	ZŠ s MŠ Vitanová
Názov ŠkVP	„ Myslime humánne, žíme environmentálne.“
Stupeň vzdelávania	Nížšie sekundárne vzdelávanie
Vyučovací jazyk	Slovenský jazyk

Téma	Obsahový štandard	Výkonový štandard	Prierezové témy
------	-------------------	-------------------	-----------------

1.Európa na ceste k moderným národom (26h)	Francúzska revolúcia, Napoleon Bonaparte, Cárske Rusko, Revolúcia a nacionalizmus v Európe, Národné hnutia, Amerika – zasľúbená zem, Priemyselná revolúcia a modernizácia, Kultúra a umenie v 19.storočí.	Poznať príčiny vzniku, priebeh, záver a dôsledky francúzskej revolúcie. Vedieť o existencii Napoleona Bonaparte. Poznať príčiny vzniku, priebeh, záver a dôsledky revolúcie v Európe a vedieť vysvetliť termín nacionalizmus. Byť oboznámený s národnými hnutiami 19.storočia. Pochopiť podstatu zaradenia Ameriky ako zasľúbenej zeme. Vedieť vysvetliť priebeh priemyselnej revolúcie a vedieť vysvetliť pojem modernizácia. Byť oboznámený s kultúrou a umením 19.storočia.	Multikultúrna výchova Osobnostný a sociálny rozvoj Finančná gramotnosť
2.Moderný slovenský národ (14h)	Slovenské národné hnutie, Anton Bernolák, Slovanská vzájomnosť,	Kriticky posúdiť a zhodnotiť činnosť Slovenského národného hnutia. Poznať úsilie, snahu a život Antona Bernoláka a štúrovskej generácie. Analyzovať politický program Slovákov – Žiadosti slovenského národa. Analyzovať požiadavky	Regionálna výchova Environmentálna výchova

3.Rakúsko-Uhorsko (10h)	Štúrovská generácia, Slováci a revolučný rok 1848-49, Od memoranda k Matici slovenskej, Dualizmus, Slovensko-česká spolupráca, Černovská tragédia,	v dokumente Memorandum národa slovenského. Vedieť vysvetliť pojem dualizmus. Opísať vznik Rakúsko-Uhorska. Špecifikovať postavenie Slovákov v Rakúsko-Uhorsku. Poznať príčiny vysťahovalectva Slovákov. Porovnať život slováka žijúceho v meste a na dedine.	Multikultúrna výchova Osobnostný a sociálny rozvoj Regionálna výchova
---------------------------------------	--	--	--

4.1.svetová vojna (16h)	Vystáhovalectvo, industrializácia, Život slovenského roľníka, Mesto a vidiek. Dohoda, trojspolok, kolonializmus, Život počas 1.sv.vojny, Slovenskí vojaci na frontoch, Odboj Slovákov a Čechov, Spoločný štát Slovákov a Čechov, M.R.Štefánik, T.G.Masaryk.	Poznať príčiny vzniku, priebeh, záver a dôsledky 1.svetovej vojny. Charakterizovať postoj Slovákov k vojne a ich účasť pri formovaní ČSR. Zhodnotiť význam a úlohu M.R.Štefánika a T.G.Masaryka pri vzniku ČSR.	Environmentálna výchova Multikultúrna výchova Osobnostný a sociálny rozvoj Finančná gramotnosť
---	---	--	--

Vzdelávacia oblasť	Človek a spoločnosť
Predmet	Dejepis
Ročník	Deviaty
Časová dotácia	Týždenne 3 hodiny, ročne 99 hodín
Škola	ZŠ s MŠ Vitanová
Názov ŠkVP	„ Myslím humánne, žijem environmentálne.“
Stupeň vzdelávania	Nížšie sekundárne vzdelávanie
Vyučovací jazyk	Slovenský jazyk

V rámci navýšenej časovej dotácie bude vyučovanie dejepisu v 9. ročníku zamerané na rozvoj komunikácie so žiakmi, na prehĺbenie a upevnenie učiva pomocou dokumentárnych a historických filmov, tvorba karikatúr a projektov, riešenie intolerancie.

Udalosti druhej svetovej vojny a jej dopad na ľudstvo priblížime žiakom na zahraničnej exkurzii do Oswienčiny.

Návrhy doplnkového učebného materiálu na hodinách dejepisu v 9. ročníku

Návrhy tém na celohodinovú diskusiu: *Osudové výstrely zo Sarajeva, Svetová vojna a Slováci, Milan Rastislav Štefánik, Norimberské zákony, Aký bol Slovenský štát, Slovenské národné povstanie, Židovský kódex, Neúspešný pokus o reformu, Alexander Dubček, Intervencia vojsk 1968, Totalitný režim na Slovensku, Prevratný rok 1989.*

Dokumentárne a historické filmy a videá vhodné na prehĺbenie a upevnenie učiva:

Deň po Mníchove, Všetku moc ľudu Stalinovmu, Zabíjanie súdruhovia, Musíme sa dohodnúť

Je to iba rokenrol, Schindlerov zoznam, Pianista, Obchod na korze, Pád Tretej ríše, Nedodržaný sľub, Občiansky preukaz, Musíme si pomáhať, Chlapec v pruhovanom pyžame, Denník Anny Frankovej, Demeterovci

Historické dokumenty (dostupné online): *Hitlerovi muži, Hitler – vzostup zla, Svet vo vojne, Prvá svetová vojna vo farbe, Druhá svetová vojna vo farbe, Norimberský proces, Vzostup a pád NSDAP, Hitler a Mussolini (2 časti), Stalin – najkrutejší diktátor, Komunizmus – história jednej ilúzie, Zabudnutý svet komunizmu, Fetiše socializmu, Slovenská republika (1939-45), Socialistické piesne – ukážky propagandy, Noc v archíve – socialistické Vianoce + dejiny každodennosti, Papierové hlavy...*

Tematický celok	Obsahový štandard		Výkonový štandard
	Téma	Pojmy	Spôsobilosti
Európa v medzivojnovom období (20hodín)	Demokracia vs. Diktatúra	- parlamentná demokracia - komunizmus (ZSSR) - fašizmus - nacizmus (Nemecko)	Žiaci sú schopní: - uviesť zmeny, ktoré nastali v Európe ako dôsledok povojnovej krízy - ukázať na historickej mape nové štáty, ktoré vznikli v Európe - opísať situáciu v Rusku roku 1917 - rozlíšiť demokraciu od diktatúry - charakterizovať stalinistickú diktatúru - vysvetliť príčiny vzniku fašizmu v Taliansku - vysvetliť príčiny vzniku fašizmu v Nemecku - uviesť dôvody vzniku diktatúr - opísať vplyv vedy a techniky na zvyšovanie životnej úrovne.
	Zlaté dvadsiate roky?	- každodennosť	
	Politický systém	- Česi, Slováci, menšiny	Žiaci sú schopní:

Česko - Slovensko v medzivojnovom období (14hodín)		- T. G. Masaryk, M. Hodža, A. Hlinka	- analyzovať postavenie Slovákov v ČSR - zhodnotiť úlohu osobnosti Masaryk, Štefánik, Hlinka, Hodža
	Každodenný život	- kultúra, spolky, školsstvo, rozhlas	- prezentovať významné slovenské osobnosti napísaním krátkej práce alebo power point
	Zánik ČSR	- Mníchovská dohoda - Viedenská arbitráž	- zdôvodniť vplyv kultúry, spolkov, škôl na každodenný život - analyzovať historické pramene - rozpoznať zmeny, ktoré nastali po vzniku ČSR a ich vplyv na každodenný život - charakterizovať politický systém ČSR, vznik strán a ich vplyv na politickú scénu - zhodnotiť hospodársky rozmach ČSR - porovnať Slovensko a Česko - opísať hospodárske a politické postavenie Slovenska v ČSR - vysvetliť úsilie slovenských strán o autonómiu v rámci ČSR - uviesť príčiny, ktoré viedli k okypteniu a zániku ČSR

			- opísať mníchovskú dohodu - opísať vyhlásenie autonómie Slovenska - analyzovať viedenskú arbitráž - kriticky zhodnotiť postoj západných mocností voči ČSR.
Druhá svetová vojna (20 hodín)	Priebeh vojny	- Európa, ZSSR, Tichomorie, protihitlerovská koalícia, protifašistický odboj, život v čase vojny - holokaust, Oswienčim	Žiaci sú schopní: - uviesť príčiny vypuknutia 2. svetovej vojny - pochopiť význam vzniku protihitlerovskej koalície - rozpoznať nebezpečenstvo ideológií, ktoré hlásajú rasovú neznášanlivosť - opísať príčiny a priebeh 2. svetovej vojny - ukázať na historickej mape najväčšie bitky - v chronologickom poradí zoradiť štáty napadnuté Nemeckom - opísať protifašistický odboj a život v čase vojny - zhodnotiť holokaust.

Slovenská republika (1939 – 1945) (21hodín)	Tragédia židov	- autoritatívny režim - židovský kódex - deportácie	Žiaci sú schopní: - uviesť príčiny vzniku Slovenskej republiky (1939 – 1945) - rozlíšiť autoritatívny režim od demokracie - kriticky zhodnotiť postoj Nemecka voči Slovenskej republike - analyzovať dôsledky židovského kódexu
	Politický systém	- Slovenské národné povstanie	- dokumentovať význam SNP - charakterizovať Slovenskú republiku - analyzovať politický systém SR - analyzovať hospodárstvo SR - zhodnotiť dôsledky holokaustu - opísať domáci odboj - uviesť význam SNP - napísať krátku úvahu o každodennom živote obyvateľstva v SR.
	Slováci v odboji		
Povojnový svet (10hodín)		- Anglicko, ZSSR, Severná Afrika	Žiaci sú schopní: - pochopiť rozdelenie sveta na dva tábory

		- hospodárstvo, kultúra - studená vojna, železná opona, politické bloky, strach z atómovej vojny, čiernobiely svet, bohatstvo a chudoba	- rozlíšiť život za železnou oponou - rozpoznať zmeny v rozdelenom svete - porovnať politické systémy a ich vplyv na každodenný život - opísať dôsledky 2. svetovej vojny - uviesť príčiny vzniku dvoch mocenských blokov
			- dokumentovať proces sovietyzácie strednej a východnej Európy charakterizovať studenú vojnu - opísať spoluprácu západoeurópskych krajín a politikov, ktorí stáli na začiatku integrácie Európy - opísať prejavy odporu východoeurópskych štátov proti komunistickej diktatúre - vysvetliť hromadenie bohatstva v rukách jednotlivcov a medzinárodných korporácií - zaujať stanovisko k procesu dekolonizácie.

Československo za železnou oponou (9hodín)	Život na Slovensku		Žiaci sú schopní: - uviesť príčiny narastania vplyvu KSČ - zhodnotiť februárový prevrat - analyzovať 50-te roky a procesy s buržoáznymi nacionalistami - vysvetliť znaky socializmu - zhodnotiť kolektivizáciu a industrializáciu - dokumentovať narastanie krízy a jej vyvrcholenie v "socializme s ľudskou tvárou" - charakterizovať rok 1968 a osobnosť A. Dubčeka - charakterizovať normalizáciu a osobnosť G. Husáka - zdôvodniť príčiny nespokojnosti a prejavy odporu voči režimu - zdôvodniť podstatu Charty 77 - opísať dissent - uviesť význam sviečkovej manifestácie - vysvetliť pád železnej opony a "nežnú revolúciu" - vymenovať pozitíva a negatíva socializmu.
	Rozdelený svet	- februárový prevrat, obeť totality, odpor proti totalite	
	Život v rozdelenom svete	- pražská jar, normalizácia	
	Podoby totality	- sviečková manifestácia, návrat k parlamentnej demokracii	
Slovenská republika 1993 (2hodiny)	Pokus o reformu	- rozdelenie Českej a Slovenskej republiky	Žiaci sú schopní: - vymenovať príčiny rozdelenia Českej a Slovenskej republiky - opísať vznik Slovenskej republiky - uviesť výhody a nevýhody vstupu
	Nežná revolúcia	- vstup Slovenskej republiky do NATO,	

		EU, Schengen, Euro - pád železnej opony	Slovenska do NATO a EÚ - zhodnotiť prijatie eura.
Súčasný svet (4hodiny)	Doba premien	- EU, NATO, globalizácia , terorizmus, internet, globálne otepľovanie.	Žiaci sú schopní: - uviesť rozdiely v hospodárskom a politickom systéme súčasného sveta - uviesť výhody a nevýhody zjednocovania Európy - hľadať dôvody vzniku terorizmu vo svete - zaujať stanovisko k teroristickým útokom - zistiť príčiny globálneho otepľovania - rozlíšiť výhody a nevýhody internetu.
	Koniec rozdeleného sveta		
	Fenomény súčasnosti		

4. PRIEREZOVÉ TÉMY

Vo všetkých tematických celkoch:

Osobnostný a sociálny rozvoj

- osvojiť si, využívať a rozvíjať zručnosti komunikácie a vzájomnej spolupráce
- rozmýšľať o sebe, o svojom aktuálnom živote, vzťahoch s ľuďmi a smerovaní v budúcnosti
- rešpektovať svoje práva a tiež rešpektovanie názorov, potrieb a práv ostatných
- získať a uplatňovať základné sociálne zručnosti pre optimálne riešenie rôznych situácií
- rešpektovať rôzne typy ľudí a ich názory a prístupy k riešeniu problémov.

Multikultúrna výchova

- poznať živé a hodnotné hmotné a nehmotné kultúrne dedičstvo Slovenska
- poznať tradície a svoj región, jeho kultúrne a prírodné bohatstvo
- akceptovať kultúrnu rozmanitosť ako spoločenskú realitu
- uplatňovať svoje práva a rešpektovať práva iných ľudí

Ochrana života a zdravia

- rozpoznať nebezpečné situácie ohrozujúce život a zdravie
- pochopil dôležitosť poskytnutia pomoci iným v prípade ohrozenia zdravia a života

Mediálna výchova

- nadobudnúť základné technické zručnosti potrebné pre používanie médií a médiá využíval zmysluplne
- pochopiť a rozlíšiť pozitíva a negatíva využívania, vplyvu médií a ich produktov

Medzipredmetové vzťahy

Slovenský jazyk a literatúra, Anglický jazyk, Informatika, Geografia, Etická výchova, Občianska náuka, Biológia

5. Hodnotenie predmetu

Hodnotenie žiaka sa vykonáva klasifikáciou podľa Metodického pokynu č.22/2011 na hodnotenie žiakov základnej školy. Kritéria hodnotenia budú zisťovať, do akej miery žiak zvládol výkonový štandard. Výsledky klasifikácie sa vyjadria piatimi stupňami: 1 – výborný, 2 – chválitebný, 3 – dobrý, 4 – dostatočný, 5 - nedostatočný.

Na kontrolu a hodnotenie žiakov sa odporúčajú postupy na zabezpečenie konkrétneho a objektívneho hodnotenia:

1. Pri **verbálnej forme** kontroly úrovne osvojenia poznatkov budeme uprednostňovať prezentovanie žiakov na základe dobrovoľnej odpovede žiaka alebo určenia konkrétneho žiaka učiteľom. Pri verbálnej kontrole zisťovať a hodnotiť najmä osvojenie základných poznatkov stanovených výkonovou časťou vzdelávacieho štandardu.
2. **Písomnou formou** budeme kontrolovať a hodnotiť osvojenie základných poznatkov prostredníctvom didaktického testu na konci tematického celku alebo skupiny podobných učebných tém v časovom limite 20 min. v rozsahu 10-15 otázok zostavených podľa výkonovej časti vzdelávacieho štandardu.
3. Úroveň kombinovaných verbálnych, písomných, grafických prejavov a komunikačných zručností je vhodné kontrolovať a hodnotiť prostredníctvom **prezentácie projektov** podľa kritérií na základe vzájomnej dohody učiteľov.

V procese hodnotenia bude učiteľ uplatňovať primeranú náročnosť, pedagogický takt voči žiakovi, rešpektovať práva dieťaťa a humánne sa správať voči žiakovi. Predmetom hodnotenia budú najmä učebné výsledky žiaka, ktoré dosiahol v predmete v súlade s požiadavkami vymedzenými v učebných osnovách, osvojené kľúčové kompetencie, ako aj usilovnosť, osobnostný rast, rešpektovanie práv iných osôb, ochota spolupracovať a správanie žiaka podľa školského poriadku.

Vyučovací predmet dejepis budeme v 5. - 9. ročníku vyučovať podľa Inovovaného školského vzdelávacieho programu, hodnotenie predmetu - klasifikácia známkou

6. Učebné zdroje

Učebnica - Dejepis pre 5.ročník ZŠ /M. Miháliková, M. Tonková/, SPN 2015.

Učebnica – Dejepis pre 6. ročník ZŠ /B. Krasnovský, M. Miháliková, M. Tonková/, SPN 2013

Učebnica – Dejepis pre 7. ročník ZŠ /J. Lukačka, M. Tonková, Ľ.Kačírek, S. Hanová/ SPN 2017

Učebnica – Dejepis pre 8. ročník ZŠ /M. Bednárová, B. Krasnovský, B. Ulrichová/, Matica slovenská 2011

Učebnica – Dejepis pre 9. ročník ZŠ a 4. ročník gymnázia s osemročným štúdiom /D.Kováč, V. Kratochvíl a i./, Orbis Pictus Istropolitana, spol.s r.o 2012